

ПРЕТПЛАТА: за годину 50 дин. за пола године

ЦЕНЕ ЗА ОГЛАСЕ: Из гармонда од речи 0.50 дин. — Из цицера од речи 1-20 дин. — За припослано од рези из гармонда 2 динара.

25 дин. за три месеца 12:50 дин.

CHOSOLIAH OPTAH 34 HOMNTUKY, HPUBPELY IN KHUMEBHOCT

главни в Олговорни уредник Munopaa M. Paacema Болничка улица број 2.

KSHASH: TETEFTROM K HEMELOW

ПИСМА рукописи и огласи, шаљу се уредништву у планеном писму.

Рукописи не враћају се

Штампарија ЂОРВА НАУМОВИЋА, у Пожаревцу

Власник БОРЪЕ НАУМОВИТь, штампар, Дупавска улица број 3.

Једна страна дипломатске Историје

РУСКА ПОЛИТИКА И УЛАЗАК БУГАРСКЕ У РАТ 1915

Cepmerak

4. Србији има да се обезбели све до краја финансијска помоћ од 36 милнова без доседашњях тешкова в застоја, који су ометали српску владу да на време учиви поруцбине.

5. Пошто је за Србију железинчки пут на Бело море неотхотан с обзирем на посядиш-HEN BEH CKOHOMCKH MASOT E DASвој, а нарочето југовсточног краја Србије, неопходно је потребно да се Србија обећају железничке повластице, које би Србија имали при извозу и увозу за свакојаку робу и ратни интеријал.

6 Помов у свима питанама која се тичу безбелноста Србије и њевог пуног суверенитета.

7 Уступање тераторија извршиће се чим Србија ступи у посед обенаних територија.

8 Савезници примају на себе дужност и одговорност у погледу последица које могу ваступити што је Србија на њиков вахтев морале учинати концесије Бугарској и на десној обали Вардара, противно српско-грчком уговору.

Српска влада моля Савезнике да се све ово држи у највећој тајности.

Као што се види из ове ноте, српска влада попустала је у питању Маћедоније, вла је истовремено поставила такие услове одиссно компензатаја на рачун Аустро-Угарске, које Савезнаца вису могии прихватити. Сама чињеница да је српска влада на колективну савезначку ноту од 17 августа сдговорила тек 14 септембра, јасно показује да се рацало о добијању времена. У то време Бугарска је водала преговоре с једне стриве са Савезницима а с пруге стране с Централивы силама. Српска влада верована је на ће Бугарска приви њеним вепријатељема и зато се није журила с одго-

предали Бугарској ноту, обећавши јој велаке гериторијалне компензације у Маћедовија и Тракаји ако се опрезели за Савезнике. То је био у ствари само једзи формален корак од стране С. везвика. Русвја је много ранаје бала обећала Маћелонију Бугарској.

Али, 6 септембря, Бугарска је склопила политички уговор и војну конвенцију с Аустро-Угарском в Немачком, а 21 встог месеца дошла је бугарска мобилизација. Свесаница ни гапа вису верозали да јо Бугарска ковачно взгубљена за њих. То је био и разлог зашто је Србиів мораля мирно посматрати како се Бугарска спремя на рат противу ње. Предемђања српске влапе обистинила су се, и тек после оружаног напада Бугарске на Србију, Санезници су випели на их је бугарска влада изаграла. Маћедонија је била спа-

шена за Србију, али је она ту сьоју дипломатску победу морада платити сгращими жртнама.

За време ових закулисних ципломатских грансакција ско првдобијања Бугарске, између српске владе и Југославанског одбора избиле су изяссие несугласвце. Југославенска емагравти били су незадовољна и т о Србија у својој воти, Савезнипама вије у замеву за Маћелонију тражила признање самоопрецежења југославенског народа и ујелињење Срби, Хувата и Словенаца у засебну пржаву нетакля као своју ратку политику. То мушљење пели и госпова Паулова. И она сматра да је српска влача погрешила што вије искористила тај моменат да јаче истакне југославенске идеале пред савезничким форумом.

> C. "Политичка Гласвик"

поводом процеся корничобе

у Бугарској. Она зна добро шта је све учиняла за време рата. Нарочито воде брагу о томе они, који се тамо званично гоне. Та већина и ако ћути она се грови сапашњости. Увеђа да је пријатељима Фердинандове пожатаке много стало да се њахов да о мару всостверљиви, пунс грех прикрије. Да се затешка кво да га није ни било. А овамо опет пуне су им руке поста. Повова су жедни крви, понова су глапня суссаног турег земжишта. Да ли је то обавеза, коју вмају преми Протегерову, в-MA HAK MUCINKI DINIKE TATADOKE пуше, то је за политику на Бализну све једио. Приков и другови раде, ревносно раде, из ма то било и у миниатури. Гла-BRO je na ce ne ceny, na onai весели далеки Београд не благује, да изгиани Ферлинани Кобург не тугује. A кога ће се то управо такаута, спорелво је: - вко не погоди тане кричатог Србиня, а оно века падве и пр-Међутви, Савезенци нису ни ви Бугарич. Нека и падне Алексаченали одговор Србије вити савдров и Цаница и сви верни су се обзарали на вржање Грч- и неверни, али на се од праксе ке него су још 13 септембра у атентату не одступи. А када

Неиздржжива атмосфера влада јенном дође приника за рагну славу тада ће бугарска влада понова и без воже нарола прени границу, на ма је стало и живота. Да покаже тако и Европи и соколима Крајане и Шумалије на су Бугари само за рат. а да су проповеди Ляге Н.роваизности и нетактичее искре-

> И зато је и онај процес у Бечу представьно згодни вадатак за бугарска крупан шанс. Ту нису правно нашта успели, вди су инэк јасно доказали да су ови стари, а не нови. Ови знају добро лата је Македовија, знају побро историју озога Ц р

> Душановог краја, знају тачно колико ама тамо Бугара, али инак потребно је да се каже и тврзи пруго. Зашто болна Еэрона да зна праву истину? Зашто да овај једви Ваљем Хоженцелеры помясля, да је за њега заявичен Бугарска пропада? Зэшто да се лепе комбинације некадашње Радослявове вхане ве оставре? Данас траже Македонију, сутра Шумавију, в прек-

је тешко взимсати вешто крупно о бугарском жављу рецамо чак и у Дубровнику. Треба послати тамо пво-три вачака па па се рекне в и у вовивама напише како се весрећни Бугари због насиља визсти у Дубровнику побунили и како су од њих српски жандарми више од пветри хаваце исекля. Зар је го лако Бугарима учинити, па чак да великим свлама зато и преставку даху? Зар не би они то тако удесили да цео Беч и још више Пешта таппу од задовољ-

Бугара вмају иначе увек своју стару тактику. Рукују се сталво лепо, а нож скривају и з а леф. З р то наје за ланашње премей Крвава Софија има надаже и інтамиу, која се чује чак в у Ловдону. А Ловдон је често кратковид и не може да вили исправну Србију поред првене Кобургове "Царскине" Нијатд може се на страни и верозати интригама члинова Макелогског Комитета. Можда је баш у Србији страшно и эко се стално тамо негле око Цумаје кољу. Може чак па се пронес по вривица Корничове само због чудне Србије развијао у супротном правцу. Али шумалески горостасни борац има и овом приликом ново искуство. Зна сапа и посне овог срамног рата шта се ради у Бечу. Тамо се нехако вачачки покрет по нашој земљи и сувише симпатише. Тамо се званични представивца софијске владе потпомажу у ровењу противу свог бливког и солицног суседа. Стара Виндабона не жели дакле да зна у чајам је рукама оштри нож. Мала и преко нас нахрањена Аустрија сасвим заборавља да су њеве баш прве животне потребе, да са нашом државом буле у сталном прајатељству. Но шта ли ће рећи ако ми понова окренемо свој штик. Шта ће рећи и Европа, када ми почнемо са свима као молерви Тагари на се рукујемо, а вза пера не држимо баш нож него документв. Дукументи важва, која ве отврити целу акцију од Софије на до Беча и на даље. А ватим протест, којом придаком неће се питати шта KO HMCHM.

Нека ее види па ли познајемо одлично правни поглед у културној Европя и да наш народ ана г.е је стаарност и гле је обывна. Звако и ми да напишемо не само за возине, не само за Друшино Нерена, него и за још вадлежније. Тала верујемо мучно ће взлишно биги њихово пријатељско руковање са нама сугра и Банаг. Та влиста зар и у часу, када не буду жиш 🛦 ол нас очекваля. А камо ли у време, кала једино од наше вобре воље буде записило каква њихова прека потреба.

Немања Пачловав.

3m + 135 dre q = 2

ЧИКА РИСТА у Народној Банци

Главни јунак овога написа биве свима кама побро познати грађанин вароши Пожаревца, данашњи председник управног одбора, «Кредитие Банке« чика Раста Колоњес,

Далеко од тога, да је наш чика Раста по примори. Нушаћевог Јовавче Мацаћа, из Јогодане, пошао на пут са застругом киселвх напрака, шубором на глави и великом шареном цепном марамем.

Некако ускоро по ослоб ђењу, наш чика Риста имао је потребу на оке у Београд до Народне Банке, да замени јелво десетак хиљада лин. у новчаницана, воје је држао у земља за време окупаторског режими.

Лено опевен, маркантие и ампонярајуће појане, са путом сеном брадом и њему омиљеним жалб—цилинаром на глава, наш чика Раста, створи се јелног нава пред шалтером благајника Народне Банке.

Кад је објасаво благајвику циљ своје посете, в добио одговор, на ако жели да му се старе в у вемљи упроцашћене песетаце замене новим, потребно је да исте, јелну по јелну ивлени на засебним табацима хартије; чида Риста се нашво у чулу, и право из Народне Банке, отиде своме пријатељу Баби, прг. на Београда, да та умоди за савет и посредништво, те да уштеди себи посао око депљења хиљаду комаца новчаница от по десет вавара.

Виба упута чика Ристу на пок. Марка Стојановића.

Чика Риста одмах понова оте у Народну Банку, па нењући се уз басамаке, служитењ га оплач и улета у канцеларију Марка Стојановића, реферишући му. да долага препседнин владе. Пок. чика Марко Стојайовић, нареди служитељу, да госнодива председника однеде у велику салу за примање, а сам позова директора и неке чизнове управног одбора, на изгђу пред госно цина председника.

Олужител направи дубли поклон пред чака Растом, и овај се и сви не знајући шта је у ствари, збуњено створи у зеликој и елегантно намештеној свик Народне Б и и е, очекујући не знајући шта и ког.!

После векспико минута, на вратима саме појави се пок. М р-ко Стојановић, са ввректором и веким члановима управног олбора, на как на веляко олиска ја-ња у место препседника влуде, спази Ристу Колсњаса, поврати се од изневић ња и рече:

»Порлове! О и наши служательи, нису добро познавали предсеннаки влане, на су од нас маслини на је тосномни Пошећ. Шла желите«?

И сам абувьем, чика Риста објасни изъ свога доласке, а пок. Марко Отојанскић, који је бао љубитељ шале, пријатнух спева и номачних неспоразума, озмах нарећи за се чика Ристи старе новачнице замене новим, и да не мора старе лепити на табици ма хартије.

Тако је и ваш чека Риста у животу осегно благотворно вејство личности господина Папива и своје браде. RAUL.

из Суда

ИЗДАЊЕ ЈЕДНЕ ТАПИЈЕ

Милосав Војиновић, из Салаковца, тужи је Суду наследняке пов. Стојана Перића, из Салаковца, и тражно да их Суд, пресудом, осуди да му взладу тапију на једну панаду, коју је он купно од накојног Стојана, под Стојановом обавезом да му на њу изда тапију. Изненадном емећу, Стојан је бно спречен да ислуна оку своју обавезу.

Тужени наследници несу пристали па изпалу талију гужноцу, тврдећи да је пок. Стојан озом продајси био оштећен преко половние вредности проданога виања, и дл. због сога, опи траже раскиц уговора и купо-продаји ове пиваде.

Првестепени Суд је, оценивши вахтеле и доказе обе нарижине стране, нашаю да је, пре свега, признавидом пок. Стојана утврђено постојање уговора о кусо-продаји спорне ливаде, и на је тужилан, исплативни целу куповну цену, испунко своју обавезу из уговора. Како, не зак, уговорна сграна која испуни уговор можетражити да се вруга страна судским путем осуди на извршење уговора, и како тужипац тражи да се тужени осуде на издање тапије, то се ови вмају осудити на надање исте. Неумски је навод тужених васледника, о ощиевењу преко половине вредности, јер, и да је доказано ово сштећење, приговор по њему могао би да чани само продавац), пок. Стојан, а не и његови наследници. Због тога је Суд пресудом осудио тужене, да тужноцу в здаду типију уроку од месец дана по вавриности пресуде. Ако, пак, то не учине, да се тужилац на основу ове пресуде може сам убанти-BUTH .

Тужени наслединци, међутим, вису били задовољни овом пресудом, в изавили су незидовольство Ацелиционом Суду, који је, расмотравши сва акта по эхом спору, поништво поменуту пресуду Пожаревачког Првостепеног Суда, малаезки да се иста заснива ма потпуном извирању, пошто се суд није могао упустати у суђење главне ствари, пре него што од суда и одборя општине санековачке прибава уверење о остатку земље тужене стране, т. ј. о томе, да ми тужена страна, која је земљоделац, има 5 дана орања осви продане ливане. Исто тако. не стоја мавод Првостепеног Суда, ца наследници туженог продавда Стојана не хогу чинити приговор да су оште-Бени преко половине, пошто право на тај приговор инје лично, него имовинеко, теганпрема томе, и наследнаци продавлеви могу употре-

Првостепени Суд је поступно по овим примедбама Апелационога Суда, и на идућем рочвшту долеће другу пресуду.

покушај убиства

Једнога дана, у месецу фебруару ове године, Челомир Несторовић и Сава Манојловић, оба из Батуше, играли су варто у батушкој механи и у том игрању послађали се и потукли. Уз погрде и често эпоминање: ода, мајке и деце. тукля су се прво само песничања. Чедомиру то није бадо доста, него, напустивши песничање, подине једну брадуу испод келнераја и устреми се на Саву. Кад су му пристти сељени отели брадву, ом подилне један цањ испод ведвие кафанске нећи и њиме удари Саву по рамену.

Савин стриц Josaн токив, видеви велику опасност која је претида његовом синовлу Сави оп поманиталог Чедомира, язвади нож и удари Сагу по свакој руди једанопут, и по рамену једанпут.

Чедомир га је због тога очгужно Сулу за помушај убиства, тврдећи да га је Јован ктео убати ножем, али у томе није успео захваљујући томе што је он, чедомир, увек подметнуо руку под нож и тако заштитво груди.

Оптужени Јован је признао да је ударао ножем Чедемира, али је тводво да је то учинно у намери да га опеснособи за цање випаде на његовог синовца Сазу, а не у намери да га заши живота.

Лекарско уверење је утврдило тра ране, две на рукама в једну на рамену, од којих најдубља, на левој руца, взитен 2 сантиметра,

Сведоци су, својви исказима, угврмила да се Чедомир посвађао и потукво са Савои вбог тога што овај н и ј е итсо више да игра карата, и да је, потом, пошао на њега прво са брадвом, затви са поњем и овим га ударио не рамену. Видели су, даље, кад је оптужени Јован ножем ударао Четомира по рукама, ала нису вадели да је он своје ударце управно у груди вли пеђа Чедомирова.

После речя заступинка приватног тужнопа Чедомира, који је таргво да је утврђено постојање дела покуппаја убиства, и речи бранилада оптуженота, који су тврдени да то вичи наје утврђено. Суд је пресудно: да није утврђено постојање дела искушаја убиства и да се оптужени по оптужењу ва то дело има пустити испод суђења; да је утарђено постојање дела лаке повреде тели и да се оптужени за то дело осуди на 20 дава затвора и плавање свим трошкова, који изиосе око 8000 дицара.

Ссмашратница

Пре три дана бации са "Осмазувлание воглед се пожаре
вачку жатарску пајацу, и спазам неку гужву. Съђем са "Осматрачанце", в упутам се на па
јацу, кад тамо вмам шта видети
и чути. Два трговца, од којих
језан Грк, а пруги Јеврејна, завадили се око неке куполине кукуруза, за воји је један давао
100, а други 105 динара.

Са једне и пруге стране падали су леци спитети.

"У Атину бре, на тргуј и иљачкај", добанивао је Јеврејин Грку; »У Палестину па тргуј и о тимиј" одговарао је Грк.

Terron

Cmeba Mamnjebuh

ВЕЛИКА ЈЕ СРПСКА ДУША

Било је то на сам дан Св. Мрате. Уз једно брдо по коме су Бугари израдили свој стратегијски пут, одем у село, које је било удаљено од мога ногора на сахат кода, да бих прекратио и сувише дос: дво време, и, што наши кажу: "одморим очи на сеосном шаренилу."

Свег је копнио. Пуѓем блато до плавака, а мида притисла као нека невидљива мора. Овде, онде, зелене се пашњаци, а овце и козе з веома мали број «рушнијих трла, брсте и пасу три и траву.

Из села се зачу глас г јди. А када већ приспех на место, отпави на једном пропланку, између много разрушених кућа каш м гранатама, где вгра коло.

Окупило се ту, на томе пропланку, све село; нарочито младеж и дена.

Клизајући блатњавом ставом, падижан од умора, избијем на пропланак, код кола.

Кмет, који је седео на једној клупаци и посматрао коло, устаде и прађе, те се позправисмој по том поиуди не да седнем, што ја, онико уморан, одиах и учиним. Једно момче отрча негде и убрзо се врати носећи једну столицу, на коју седе кмет, који извали своју дуван-кесу и понуди. Сависмо цегаре. Приначисмо и пушећи посматрасмо вгоу.

Гајне су јечале свирајућа неку, мени непознату игру, а коло, састављено мажом од девојака, јер су момци још у војсци, вило се у треску од сребраот новца, кога су на грудома носиле.

Тамо, у једном крају, наслоњена на један чаћава зид взгорело куће. стајала је једна женска прилика и посматрала коло. Могно јој је бити еко 20 година. Повезана једном, затворане боје, цацавом марамом, на њој су се могли вадети само чуверна доле прие косе и као филиач крупие, а као воћ црне очи. Смеђе и випо бело лице, украшено правилним носом, лепим устима и бисер зубима. Одело ва пој било је као и у осталам двес ака, вля много чистије и беже, тако, да су јој се добро могле выдети обле руке, вити стас и пуне боја груди.

На погама је вмала шарене вунене чаране и плитке, сељачког вроја, попеле.

Попут нас, и она је гледала, а израз њевивог пеног лаца показавао је верну слаку разнодушноста према свему ономе, што са око ње догађа.

Приковах свој поглед на њу. Кмет је то опазно те примети обелињачки: — Како ти се попаль она девојка? — Пена! — рокск.

Јест, лена — наставно кист — али није наша. — Како није нашаг! — упитах га

зачуђено. Тако! — настава кмег, пребацују-

Би ногу преко ноге,

— Бугарсва је то свидатија. Не знаш ти У њеној је куће ставовао један бугарски гртиљеријски капетан, за све време бугарске окупације. Тај је капетан био и командант места овде. Много је Србе тај у прво завио. Леш човек беше:

 Па, морао је, ваљта, негде становата? — рекох у намери ца узмен у одбрану ону цевојку.

 Свакако да су њеза вмала удобву собу, те је зато у њезој кући в становео.

— На јест, истина; вмали су добру кућу. Ево, тамо горе, коа цркве — и показа прстои на мека рушевине у правцу се се правице, која је пуким случајем бала поштађена меда- ћа које рат полоси. — Али, — сада је све то само пепа успомена.

 Ето, вядиш — а ти одмах окреную други пист, па триаш ову невину девојку у бугарски тефтер?!. настарах као мело љутит.

— Ама, не заат тв, господане, наше р бото — настави вмет. — Требао си да будеш овде за време бугарске, троголишње владавине, на би тек гада могво да имаш пред очима

рорну спику снега онога шта се овд дешавано. Е, мој господане, како је све то бало да нешто знаш. Никада чисам веровао да ћу дожемета ова сретан тренутак да овако, као цанас селим и посматрам наше ком, сриског чиновника, Никада! Разј меш лий! Крволоци су то бала. На намук су испелвали вашу кра; а инштили и олику у пому само аке је и она представљала бало какву усномену на Србе.

Не знаш та, господенс! Наси патво. — Тако, једне ноћи, одведу мене војница везана код тога капетана, ето баш у њену кућу. Капетан је седео за својим стодом у соби, а иста она девојка унесе лонче са скуванем кавем и стаде под врата у себи, посматрајући шта се догађа и шта ће са мвом бата.

Чам ме уведоше, капетан скочи са столице на којој је седео, луни песнецом о его да се опо ложче с узвом претурило в ванну као побеснела заср:

— Ти са Србин, бре?!
— Нисам, г. вапетане, богами! —
одговорях претрнувши од страха.

- Jeca! Jeca! выкну он и прафе те ме уквати за групи.

— Инсан, г. канетане!

— Јеси, скоте српски! Сад hy те ваколем као пиле, бре! — приусајуhи не викаше он.

— Н. ставаће се —